IDŐKÖZI BESZÁMOLÓ szakmai beszámoló		NKFI-azonosító: 128272		Típus: K
		Szakmai jelentés: 2019. 09. 27		
Vezető kutató: Ruttkay Miklián Eszter		Kutatóhely: (Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház)		
Zsűri: KULT	Kezdet: 2018. 09. 01	Időszak: 2018-09-01 - 2019-08-31	Főkönyviszám: 72001	Nyomtatás: 2019. 09. 27.

Pályázat címe:	Regulyversum - Reguly Antal hagyatékának közzététele
Kutatásban résztvevők azonosak a szerződésben szereplő kutatókkal? (Amennyiben nem azonosak, akkor kérjük, hogy az illetékes Kollégium elnökének címzett kérelemben jelezze a változást.)	igen
Az elvégzett munka megfelel-e a munkatervben tervezettnek?	igen

Az elért eredmények rövid ismertetése:

2019. július 11-én ünnepeltük Reguly Antal születésének 200. évfordulóját, mely egyben a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház által meghirdetett, 2020. augusztus 23-ig tartó Reguly Emlékév nyitánya is volt. Projektünk aktualitását ez az esemény adja, így tevékenységünk több ponton is csatlakozott a megemlékezésekhez: kiállítási anyagokat és publikációkat készítettünk, rendezvényeken, konferenciákon vettünk részt a kutatás mellett. Ezek egy része tudományos, más része tudományos ismeretterjesztő vagy tudománynépszerűsítő volt. Témájukban kapcsolódnak a projekthez, megvalósítási módjukban, orientációjukban azonban nem feltétlenül. Fontos azonban, hogy a projekt népszerűsítésére, a figyelem felhívására ezúton is mód nyílt. Így a 2019. július 11-14. között általunk szervezett Reguly Fesztivál előadásain, az akkor bemutatott vándorkiállításon, több folyóiratban, rádióműsorban bemutathattuk Reguly munkásságát és a hagyaték közzétételére irányuló projektet.
A projekt megvalósítása a munkaszervezet kialakításával kezdődött: elkészült a projekt keretében dolgozó munkatárs, dr. Gulyás Zoltán térképész munkaszerződése a Reguly Múzeummal, módosult az intézménynél alkalmazásban levő munkatársak (Ruttkay-Miklián Eszter és Kirmer Anna) munkaköre, keretszerződést kötöttünk a Reguly kéziratok digitalizálására az MTA KIK-kel, a Reguly által hozott tárgyak fotózására (és a Reguly-téma kutatásának egészére) a Néprajzi Múzeummal, valamint a fordítási munkákra. Szakmai konzultációk indultak a honlap struktúrájának és a szövegfeldolgozás technikai részleteinek kidolgozására.
Az alábbiakban a munkatervben szerepelt feladatok sorrendjében mutatom be az elvégzett munkát.
1. Reguly Antal kéziratainak digitalizálása
A Reguly kéziratok zöme az MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményben található, amely alapvető partner a projektben. Évenként 800e Ft-ot terveztünk digitalizálásra, ez kb. 3700 felvételt jelent. Az elmúlt év során ennél több, 3992 felvétel készült el, mely tartalmazza az elsőként feldolgozásra szánt kéziratokat, de ennél jóval több anyagot is.
2. Honlapstruktúra kiépítése és első tartalmi elemek elérhetővé tétele
A honlap kialakításának folyamata a tervezettől eltérő ütemben és módon zajlott. A szövegkiadási technikák tanulmányozása során a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársaival konzultáltunk digitális filológiai kérdésekről, és nyilvánvalóvá vált, hogy a szövegfeldolgozást az általunk tervezett módszereknél jóval korszerűbben kell elvégezni. Kirajzolódott, hogy a kéziratok, a tárgyfelvételek és a térképészeti anyagok kezelése eltérő megközelítéseket igényel, és az is, hogy a technikai hátteret legalább három csapat közös munkája tudja biztosítani: a PIM szakértői a szövegfilológiai módszert, az Innoteq a térinformatikai tudást, a Stég Design Reklám és Grafikai Kft. a grafikai megjelenést. E két cég kiválasztása a honlap egyik direkt felhasználása, az új Reguly állandó kiállításba építhetőség miatt történt, hiszen ők vesznek részt a kiállítás megfelelő területeinek kidolgozásában is. A közös munkával párhuzamosan a honlap struktúrájának kialakításáig a szövegek feldolgozása (transzliterálás, fordítás) hagyományosabb módon zajlik.
3. Kerezsi Ágnes vezetésével zajlik a tárgyi hagyaték feldolgozása
A Reguly Antal által gyűjtött tárgyak a Néprajzi Múzeum Európa Gyűjteményében találhatók, így a Néprajzi Múzeum is alapvető partner a hagyaték feldolgozása során. A gyűjtemény gondozója az elmúlt évtizedekben Kerezsi Ágnes volt, aki behatóan foglalkozott a Reguly tárgyak történetével is, ám 2018-ban nyugdíjba vonult. A Néprajzi Múzeum költözésével kapcsolatos gyűjteményrendezés során azonban újabb adalékok is kerültek elő, így a tárgyi anyag feldolgozása – melyben a Néprajzi Múzeum több kollégája is segítségünkre van – átnyúlik a 2. munkaévre is. A tárgyfotók a gyűjtemények feldolgozásával párhuzamosan készülnek. 2019 júliusában alkalom nyílott arra, hogy a Laczkó Dezső Múzeum (Veszprém) textilrestaurátora, Egervári Márta anyagvizsgálatot végezzen a Reguly által hozott, csalánszövetként beleltározott textileken a célból, hogy ellenőrizze a felhasznált nyersanyagot. Ugyanekkor a hanti-manszijszki Kézművesség Háza vezetője, Olga Bubnovenye is szemrevételezte a tárgyakat. Az ő kutatása az oroszországi gyűjteményekben található, hasonló korú és jellegű hanti és manysi textil viseleti darabokra irányul, ezek történetét vizsgálja, valamint kollégáival technológiai rekonstrukciót is végeznek. Mindkét vizsgálat eredményét beépítjük a tárgyi anyag feldolgozásába.
4. Ruttkay-Miklián Eszter vezetésével a szibériai napló és a szülőknek írt levelezés transzliterálása, magyar és orosz fordítása
A kutatási tervben kiemelt fontosságúként jelzett két forrásegyüttes digitális másolata elkészült az év során, így lehetőség nyílt a főleg német nyelvű szövegek gépelt változatának elkezdésére. Addig is azonban, amíg a teljes szövegállomány elkészül, több szöveg fordítása történt meg magyar eredetiről orosz nyelvre, illetve orosz eredtiből magyar nyelvre. A fordítást két szakértő végzi: a magyar szövegből készülő orosz nyersfordítást Vándor Anna készíti, a végleges orosz nyelvű szövegváltozatot Jermakov Dmitrij gondozza. Így készült el a Reguly ifjúkori utazásáról készült magyarországi jegyzetek, valamint az akadémiai székfoglaló orosz fordítás. Az orosz eredeti szövegek fordítását Vándor Anna végzi. Reguly Antal feltehetően németül írt levélben számolt be Köppen szentpétervári akadémikusnak a térképészeti munkájáról, majd ez a levél oroszul jelent meg az Orosz Földrajzi Társaság kiadványában. Mivel a német eredeti egyelőre nem került elő (már Reguly is kerestette…), az orosz forrás alapján új fordítás készült. Ugyancsak Vándor Anna és Jermakov Dmitrij fordított orosz nyelvre több, a kutatás során készített szakcikket, kiállítási anyagot, rezümét is.
5. Gulyás Zoltán vezetésével a térképészeti anyag feldolgozása zajlik
Az első év kutatási tervén jóval túlmutató eredményünk, hogy Gulyás Zoltán Reguly térképészeti munkásságára vonatkozó kutatásai könyv formában is megjelentek a Múzeum kiadványaként (NKA támogatással). A könyvbemutató Reguly 200. születésnapján, a Reguly Fesztivál keretében volt Zircen. A kötet elemzi Reguly térképezési módszerét, az Ural-térkép keletkezésének történetét, előzményeit, valamint tartalmazza a Gulyás Zoltán által készített ún. digitális faximiléket a térképről és az uráli vázlatokról. Reguly hagyatékának egyéb, földrajzi-térképészeti anyagainak feldolgozása tovább folyik.
6. Megtörténik az oroszországi (szentpétervári) kutatás
A projekt indulása előtt Ruttkay-Miklián Eszter elnyerte a Klebelsberg Kunó Ösztöndíjat oroszországi levéltári kutatásra, ennek megvalósítása azonban az NKFI projekt elnyerése után, 2018. november-decemberben történt meg. Mindkét támogató szerv írásbeli engedélyt adott a kutatás ilyen formájú elvégzésére, így a lezajlott egy hónapos levéltári kutatás Szentpéterváron, két konferenciaelőadás (Szentpéterváron és Hanti-Manszijszkban), egy állandó kiállítási egység elkészítése és megnyitása Reguly Antal munkásságáról és a hagyaték feldolgozásáról Ivgyel városban, két előadás szentpétervári egyetemeken úgy zajlott le, hogy jelen projekt költségvetését nem terhelte. A belföldi utazások egy részét a Finnugor Népek Világkongresszusa Magyar Nemzeti Szervezete is támogatta. A kutatásról készült beszámoló kiválóan megfelelt minősítést kapott a Klebelsberg Ösztöndíj bíráló bizottságától. A fő eredmények azonban inkább negatívok voltak: tárgyi hagyatékra (néprajzi tárgyakra, gipsz koponyaöntvényekre) nem sikerült rálelni; a kéziratok terén elsősorban már ismert kéziratok eredetije bukkant fel, kisebb mértékben került elő Regulyra vonatkozó adatok új forrásokban. A kutatás egyik fő célja, az eredeti, kéziratos Reguly térkép megtekintésére és digitális másolat készítése nem tudott megvalósulni, az Orosz Földrajzi Társaságnál őrzött dokumentum a gyűjtemény kezelője szerint restaurálásra vár, melyet a tervek szerint 2019-ben el is végeznek, addig azonban a térkép nem tekinthető meg. Remélhetően a közeljövőben sikerül előrelépni e kérdésben. Az azonban fontos lépés, hogy a konferenciákon és rendezvényeken, amelyeken a szentpétervári kutatás időtartama alatt, illetve külön kiutazással sikerült részt venni, felvettük a kapcsolatot több, a Reguly-hagyaték ügyében érintett intézménnyel, kutatóval, így a Kunsztkamera múzeummal, az Orosz Földrajzi Társasággal, a hanti-manszijszki múzeumokkal, akik projektünkhöz hasonló, interaktív Reguly-térkép létrehozásán dolgoznak. Állandó kiállítást nyitottunk meg Ivgyelben, Reguly kutatásainak kezdőpontján az Uralban, már a projekt során digitalizált anyagok felhasználásával. Reguly munkássága így folyamatosan jelen volt a különböző fórumokon.
7. Új elemek a kutatásban
A kéziratos hagyaték és a Regulyval kapcsolatos iratok átnézése közben került elő egy könyvlista, amelyet Hunfalvy Pál írt, és a Reguly személyes hagyatékából az MTA könyvtára számára megvásárolt kiadványok címét tartalmazza. Különös tekintettel arra, hogy Regulytól személyes tárgyi hagyaték nem maradt fenn, fontosnak tartjuk a könyvállomány vizsgálatát, amit meg is kezdtünk.
8. Összegzés
A négy évre tervezett projekt első éve eseményekben gazdagon telt, hiszen Reguly Antal születésének 200. évfordulója alkalmából számos fórumon tudtunk beszámolni a tudós munkásságáról. Ebben segítségünkre volt a megkezdett kutatás, az első évben elvégzett digitalizálás is. Az egyes részfeladatok teljesítése megkezdődött, s míg egyes területeken a tervezettől lassabban haladtunk (pl. a honlap technikai részleteinek kidolgozása), más területeken aktívabb munka folyt (pl. Gulyás Zoltán monográfiájának megjelentetése). A projekt költségvetése az eltérő tempóban haladó részfeladatok miatt különböző mértékben lett felhasználva: a személyi kiadások és a digitalizálásra szánt keretet felhasználtuk, a technikai támogatás a tervezési szakaszban van, így jelentős maradványt viszünk át a következő projektévre.

IDŐKÖZI BESZÁMOLÓ közlemények		NKFI-azonosító: 128272		Típus: K
		Szakmai jelentés: 2019. 09. 27		
Vezető kutató: Ruttkay Miklián Eszter		Kutatóhely: (Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház)		
Zsűri: KULT	Kezdet: 2018. 09. 01	Időszak: 2018-09-01 - 2019-08-31	Főkönyviszám: 72001	Nyomtatás: 2019. 09. 27.

Sorszám	Közleményjegyzék	Dokumentum típusa	Impakt faktor	NKFI támogatás feltüntetve?	Támogató szervezetek
1.	Gulyás Zoltán: ***Современная обработка уральских карт Антала Регули***, Уральский следопыт 2018/11 (737) pp. 10-13. , 4 p. (2018), 2018	folyóiratcikk	-	nem	
2.	Gulyás Zoltán: ***19. századi kartográfiai alkotások Reguly Antal térképéhez kapcsolódóan***, FOLIA URALICA DEBRECENIENSIA 25 pp. 33-52. , 20 p. (2018), 2018	folyóiratcikk	-	nem	
3.	Ruttkay-Miklián Eszter: ***Antal Reguly's Data on the Ural Nenets***, Etnografia 2018: (2) pp. 84-108., 2018 *	folyóiratcikk	-	nem	
4.	Ruttkay-Miklián Eszter, Gulyás Zoltán, Vándor Anna: ***Венгерские исследователи Ивдельского района [Az Ivgyeli járás magyar kutatói]***, , 2018 *	egyéb	-	igen	NKA, Finnugor Népek Világkongresszusa Magyar Nemzeti Szervezete
5.	Gulyás Zoltán: ***Reguly Antal térképészeti munkássága***, Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház, Zirc, 2019	könyv	-	igen	
6.	Gulyás Zoltán: ***A Laszkij-féle permi térkép digitális fakszimileváltozata***, GEODÉZIA ÉS KARTOGRÁFIA 71 : 2 pp. 14-19. , 6 p. (2019), 2019	folyóiratcikk	-	nem	
7.	Ruttkay-Miklián Eszter: ***A nyelvtudomány vándora***, ÉLET ÉS TUDOMÁNY 74: (28) pp. 870-872., 2019 *	folyóiratcikk	-	igen	
8.	Ruttkay-Miklián Eszter, Gulyás Zoltán: ***200 éve született Reguly Antal***, , 2019 *	egyéb	-	igen	NKA
9.	Ruttkay-Miklián Eszter, Vándor Anna: ***Kiállítás az Urálban Reguly Antalról***, HONISMERET 47: (4) pp. 29-32., 2019 *	folyóiratcikk	-	nem	

Ruttkay Miklián Eszter
Vezető kutató